ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
http://edu.bas.bg

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Специализиран докторантски курс

Основна информация:

Име на курса: **Концептуализиране на символите и метафорите**
Лектори: доц. д-р Невена Иванова (ИФС), проф. дфн Иван Младенов (ISAPS) Телефон: (+359) 885123961
Имейл: mladenovivan13@outlook. com
nevena.ivanova@ips.bas.bg
Хорариум: 30 учебни часа

Анотация:

Това е курс за природата на научните метафори и затова как да се достигне до заключеното в тях и останало неразвито познание. Използван е метод, разработен върху основата на идеята на Чарлс Пърс за същността на вселената като “изтощен разум”.

Перспективата, в която ще бъдат изготвени лекциите не е нито изцяло философска, нито само литературна, нито доминирана от каквато и да е обособена област от човешкото познание.
Всяка лекция притежава собствена база за развитие и може да се усвоява отделно, въпреки че за по-доброто разбиране на специалните термини е препоръчително да се изслушат първите, уводни лекции. Във всяка лекция е направен опит за непосредствено приложение на концепциите към съвременни философски феномени, като се освежи модерния начин на мислене с романтизма на старите учения.

Тематично съдържание на курса:

1. Увод, преглед на разписанието на лекциите. Кратък тест върху съществуващите познания на студентите върху семиотиката и други познавателни теории. *Какво е семиотика*? Актуална ли е семиотиката днес? Предсократическа ера, стоическа школа, схоластицизъм, английско просвещение. (Участие на студентите с налични знания).

2. *Идеи в прогрес: Лок, Бъркли Хюм*. Папагалът на Лок, *Съществува ли мислене без думи?*

   Окуражаване на студентите за участие в обсъждане на примерите.

3. Продължение и упражнение върху наученото. Подготовка за навлизане в делото на Пърс, биографични данни, връзка с философската дейност. Първо запознаване с “*фанероскопията*” на Чарлс Пърс.

4. *Философски тенденции на семиотиката*. Диадична срещу триадична традиция в познанието. Преглед на основни познавателни системи до Сосюр и Пърс. Първоначални разбирания за статични и динамични модели на познанието. *Съществуват ли думи без светове?*

5. Възможности за преодоляване на съмнението във философията и в живота. *Упадъкът на големите философски системи в края на 19 век и търсенето на нови методи за познание* (анти-кантианство, анти-хегелианство, против немския класически идеализъм).

6. Продължение на същите теми. *Универсални концепции* (категории) и различното им третиране във философията. Какво означава “решен философски проблем”?

7. Интуиция и познание. *Какво е “интуиция” във философията*. Кога разчитаме *повече* на интуицията си?

8. Към *прагматизъм* и *концептуализиране*. Каква е разликата между “метафоричен и “не-метафоричен” дискурс?

9. В лекцията *Категории, Идеята за Ground и ефектите на тишината*, тема на дискусиите ще бъде идеята на Пърс за *Ground,* която има висок потенциал за осветляване на модерни явления като иконичност в изкуството, езика и музиката.

10. В *Живият и изтощеният разум* и *Айсбергът и кристалният разум* се изявяват целите на курса в тяхната пълнота. Въвежда се и се прави опит за обяснение на Пърсовия термин “изтощен разум” *(effete mind)*. Самият Пърс не го е изяснил и обяснил, а го е оставил заобиколен от тишина и закодирани предсказания. Това е ключова идея към неговия *обективен идеализъм*. Като обобщаваща илюстрация се използва потъването на Титаник и неговата художествена реализация като метафора.

11. Продължава се дискусията от предишните две лекции. Изяснява се по-пълно идеята за “изтощен разум” и се прави първи опит върху нея да се построи нова концепция, обясняваща характеристиката на мисленето.

12. С лекцията “*непредсказуемото минало*” се обогатява темата за мисленето. Разглежда се идеята за физическото време и психологическите и семиотичните последици от въздействието му в музиката, паметта и пластовете на съзнанието. Въвежда се понятието на Пърс за “траенето” (*синехизъм*). Прави се връзка с идеята за “навик” в Пърсовата философия.

13. Обобщават се различни аспекти на представянето като ключова теза на семиотиката.

Тихият дискурс е лекция, в която се говори за качеството “иконичност” на мисленето и се упражнява прилагането на десеткласното деление на знаците към различни явления на изкуството и разбирането.

14. Продължение и разширение на темите от предишната лекция с обогатяване на илюстративния материал. Използване на актуални примери от постструктуралистки, диалогични и неоисторични теории. Използване на илюстрации от компютърно създавани модели на мислене с търсене на съвременен език за тяхното обяснение. Сравняване на Сосюровата традиция с тази на Пърс.

15. В многопластовата лекция “*Неограничен семиозис и хетероглосия*” се обобщават постигнатите резултати от курса. Прави се изводът за диалогичност и отвореност на съзнанието, описва се начинът, по който познанието нараства. Сравняват се подобни хипотези от други теории, като например Бахтиновия диалогизъм и теории за Аза. Пърсовата теория за познанието е всъщност, хипотеза за неограниченото нарастване на познанието в непрекъсната диалогичност с други съзнания, преинтерпретирано в практически неизтощими макрознаци. Завършва се с лекция, наречена “*Как е възможно мисленето*”? Представят се множество съвременни концепции върху тази тема.

Форми на обучение и оценяване:

Поради непознатостта на материала формата на преподаване ще е предимно лекционна, но от часовете ще се отделя около една трета за кратки тестове. Първите 10 лекции ще бъдат върху запознаване със семиотиката и кратка история на основни познавателни теории. Те ще бъдат сравнявани с прагматистката теория на Чарлс Пърс, чиито методи ще бъдат дискутирани основно.

Компетентности, придобити в резултат на обучението:

- Студентите, завършили курса ще могат по-лесно да се ориентират в света на идеите. Ще знаят как се построяват концепции и защо отношението е ключово при това действие.
- Ще осъзнаят, че основният стремеж на прагматисткото мислене е проясняването на идеите „в движение“. Ще могат да анализират и различават метафори и ситуации, които изискват стратифицирано мислене.
- Въз основа на ключови идеи от семиотиката на Пърс ще могат критично да използват Изкуствения интелект като оперативен орган за дефиниране и квалифициране на обекти от реалността.

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
http://edu.bas.bg
email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Литература:

Alexander, Ronald G. 1997 *The Self, Supervenience and Personal Identity*, Ashgate, Publishing Limited, England.

Baars, J. Bernard 1997. *In the Theater of Consciousness*, Oxford University Press, Inc. New York.Bakhtin, M. Michail 1987 *Speech Genres & Other Late Essays*, trans. by Vern W McGee, Caryl Emerson and Michael Holquist eds. University of Texas press, Austin.

Davidson, Donald 1980 *Essays on Actions and Events*, Oxford:

Clarendon Davidson, Donald 1984 *Inquires into Truth and*

Interpretation, Oxford: Clarendon

Peter Ludlow & Norah Martin (eds.) 1998 *Externalism and Self-Knowledge*, CSLI Publications, Stanford California.

Kim, Jaegwon 1996 *Philosophy of Mind*, Westview Press.

Peirce, Charles S. (1931-1966). *Collected Papers of Charles Sanders Peirce*, 8 vols., ed. by Charles Hartshorne, Paul Weiss and A. W. Burks. Cambridge, MA: Harvard University Press.